

wykończenie. Krawędzie segmentów powinny być gładkie. Złącza dokładnie spasowane, co sprawdza się krótkimi wymachami przy rozłożonym wędzisku. Jeśli słychać jakieś stuki, to znaczy, że segmenty nie pasują do siebie. Warto wtedy poprawić rozsunięcie i ponownie potrząsnąć kijem. Jeśli stuki nie ustępują, należy szukać innej wędki.

Gdy już wybierzemy wędzisko, trzeba się przyjrzeć jego akcji, czyli sposobowi wyginania się pod obciążeniem. Na akcję kija wpływ ma rodzaj materiału, z jakiego jest zbudowany, jego konstrukcja, czyli grubość ścianek i kształt. Akcję sprawdza się tak samo, jak spasowanie złączy, czyli energicznie, ale krótko wymachując kijem. Wyróżnia się cztery rodzaje akcji. W wędzisku o akcji A wygina się jego szczytowa część. Kij o akcji B ugina się w 1/4 długości. Kij o akcji C wygina się w połowie, a wędzisko o akcji D całe. Oprócz sposobu uginania się kija ważna jest również jego sprężystość. Kij sprężysty trudno wprawić wymachami w drgania, a jeśli się to uda, drgania szybko wygasają.

Z kolei kij mało sprężysty łatwo rozbijać i długo nie chce się uspokoić.

Pierwsza wędka powinna mieć ugięcie w górnej części (akcja A lub B) i być średnio sprężysta. Najlepiej, jeśli jej szczytówka jest wykonana z pełnego włókna, czyli z pręta, a nie z rurki. Powinna ona mieć od 0,6 do 1,5 mm średnicy na górnym końcu, w zależności od materiału, z którego jest wykonana. Szczytówki z włókna szklanego mogą być grubsze, a z włókna węglowego cieńsze, ponieważ włókno węglowe jest znacznie bardziej sprężyste niż włókno szklane.

Niezwykle istotną rzeczą podczas rozkładania wszystkich wędek teleskopowych jest to, aby poszczególne elementy wysuwać po kolei: od najcieńszego do najgrubszego. Przy każdym złączu należy rozsunać części do wyraźnego oporu, by wędzisko nie mogło się samo złożyć po podniesieniu do pionu. Niedopuszczalne jest automatyczne rozsunięcie kija podczas wymachu, gdyż może dojść do zakleszczenia złączy i uszkodzenia wędziska.

Rozsunięcie złączy wędziska

Żyłka

Żeby połączyć haczyk z wędziskiem, potrzebna jest cienka i mocna linka. Najczęściej do tego celu stosuje się żyłkę nylonową. Żyłki wędkarskie mają od 0,04 do 1 mm średnicy. Ich wytrzymałość na zerwanie wynosi odpowiednio od 300 g do kilkudziesięciu kilogramów. W naszej pierwszej wędze wystarczy zastosować żyłkę o wytrzymałości na zerwanie 1,5-3 kg, co odpowiada lince o średnicy 0,12-0,18 mm.

Rzadko stosuje się połączenie haczyka z wędziskiem jednym odcinkiem żyłki. Najczęściej są to dwa odcinki, przy czym każdy z nich ma

inną średnicę. Do kija mocuje się grubszą żyłkę, np. 0,16 mm, na nią zakłada splot i obciążenie. Do tej żyłki z kolei przywiązuje się krótki odcinek cieńszej żyłki (0,12 mm), tzw. przypon, na którego końcu zawiązuje się haczyk. Przypon odgrywa rolę bezpiecznika. Chodzi o to, aby w wypadku zaczepienia haczykiem o podwodną przeszkodę zerwać jedynie haczyk i krótki kawałek żyłki, a nie cały zestaw ze splotem. Ponadto takie rozwiązanie umożliwia szybką i łatwą wymianę haczyka, gdy ten stępi się, albo gdy chcemy wymienić go na inny rozmiar czy model.

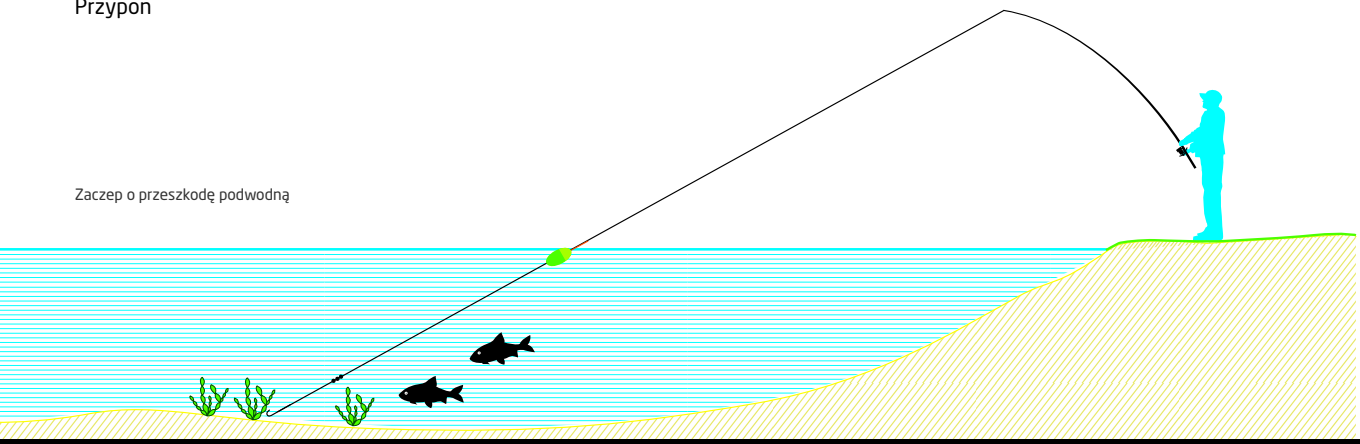
Przypon

Zestaw powinien być nieco krótszy od wędziska, tak aby podniesiona na wędkę ryba, znalazła się w zasięgu ręki

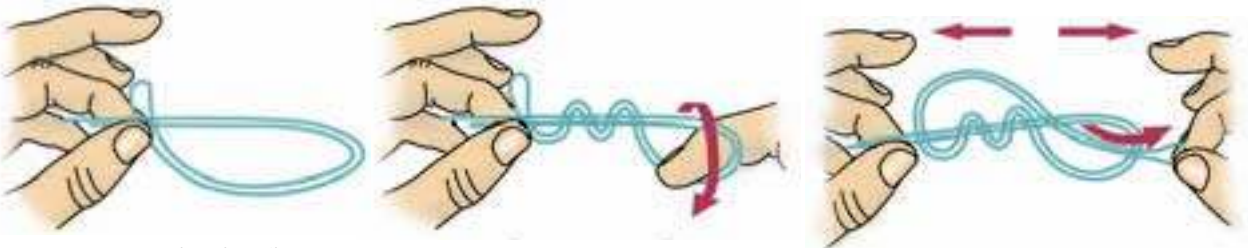
T. ZANEWSKI

Zaczep o przeszkodę podwodną

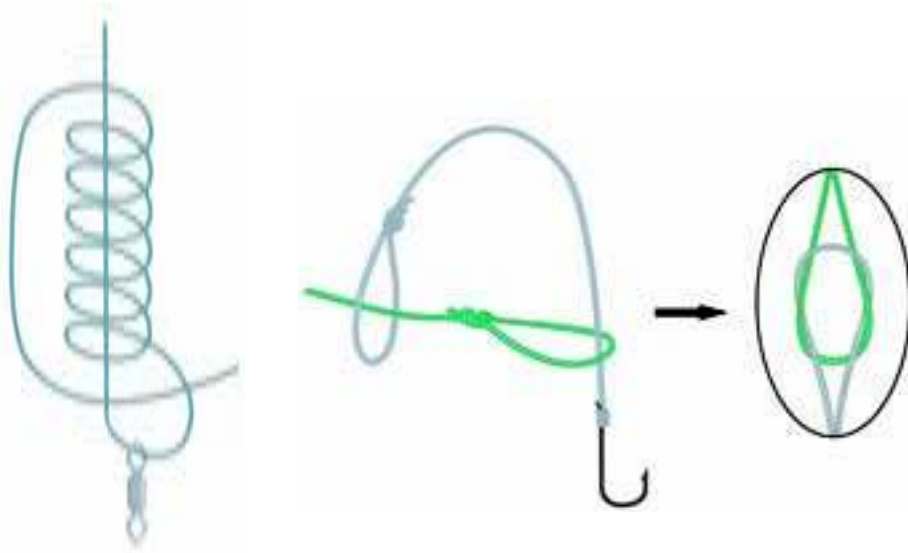

Łączna długość obu żyłek powinna być nieco mniejsza od długości wędziska. Założenie zestawu dłuższego od wędziska tylko utrudnia wędkowanie. Taki zestaw niełatwo się zarzuca, a jeśli zatnie się rybę, to wyciągnięcie jej z wody nie jest proste. Optymalna długość zestawu powinna być o 20-50 cm mniejsza od kija, aby po podniesieniu wędziska do pionu, z rybą na haczyku lub

bez niej, haczyk zawsze znajdował się w zasięgu ręki. Nie można też zastosować przesadnie krótkiego zestawu, bo wtedy trzeba będzie wstawać, żeby sięgnąć do haczyka. Łączenie dwóch elementów zestawu, czy to żyłki i haczyka, czy dwóch odcinków żyłki, wymaga zawiązania węzła. Poniżej przedstawione zostały najczęściej stosowane węzły.

Wiązanie pętli

Wiązanie krętlika

Łączenie dwóch pętli

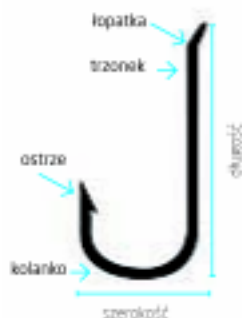
Haczyk

Najważniejszym elementem każdej wędki jest haczyk, bez którego nie dałoby się złowić ryby. Na haczyk zakłada się przynętę i nim się zahacza biorąc rybę. Haczyk jest najczęściej mały i niepozorny, nie tak efektowny jak wędzisko. Trudno nim zaimponować kolegom. Ale właśnie jego doborowi i jakości trzeba poświęcić dużo uwagi. Bo być może właśnie dzięki niemu można będzie się pochwalić dużą rybą przed znajomymi. A to chyba daje więcej satysfakcji niż chwale nie się sprzętem...

Haczyk to wygięty kawałek drutu stalowego. Na jednym końcu zaostrowany, żeby założyć na niego

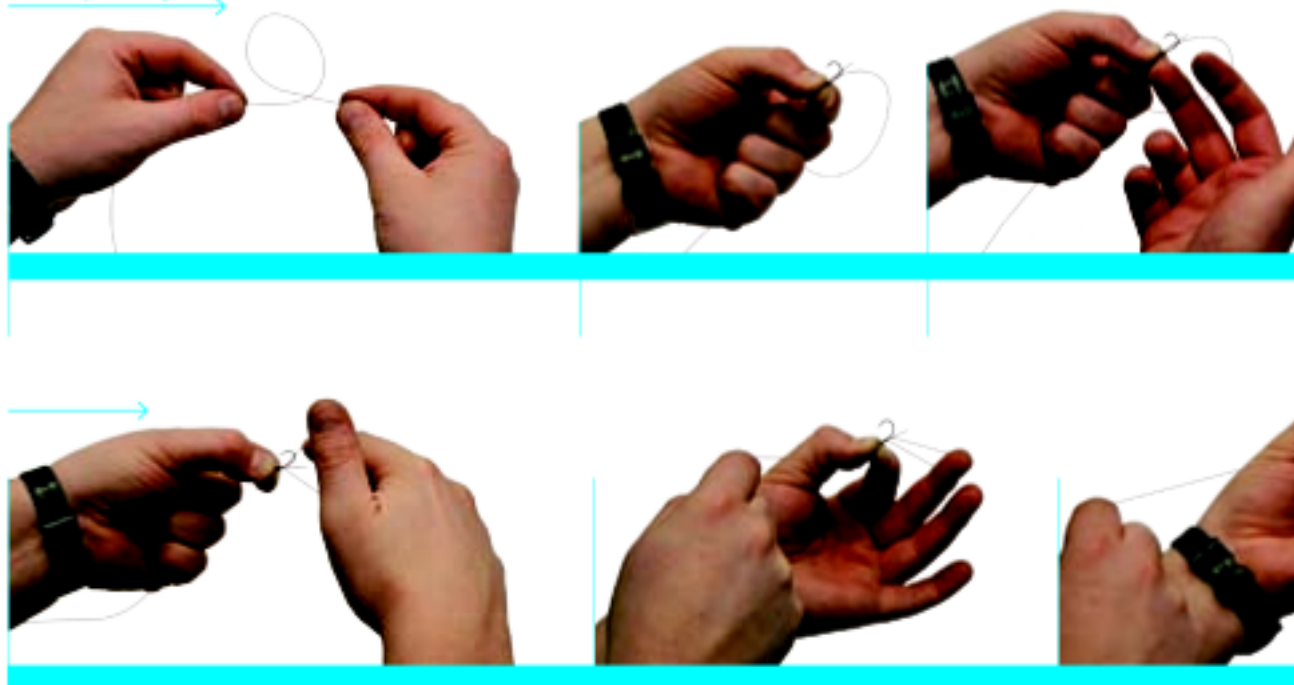
przynętę, a po braniu, żeby wbił się w pyszczek ryby. Na drugim końcu spłaszczony albo zakończony kółkiem, żeby przywiązana do niego żyłka nie zsunęła się.

Haczyki wędkarskie mają rozmiary od kilku milimetrów do kilkunastu centymetrów (do łowienia w morzu). Małe haczyki przeznaczone są na małe... No właśnie: na małe przynęty, a nie na małe ryby, natomiast duże haczyki na duże przynęty. Dostyć powszechny pogląd, że małe haczyki służą do łowienia małych ryb, a duże do łowienia dużych, nie do końca jest słuszny. Oczywiście nie da się złowić uklei na wielki morski hak ani wyciąg-

Budowa haczyka

kierunek prezentacji

Kolejne etapy wiązania haczyka

nać rekina na mikroskopijny druciak, ale w pewnych zakresach wielkości można wybierać haczyki, dostosowując je do wielkości przynęty i nie zwracać uwagi na wielkość łowionych ryb. Dlaczego doświadczenia z haczykami do przynęty jest

Haczyki:
mały i wielki

zwracać uwagi na wielkość łowionych ryb. Dlaczego doświadczenia z haczykami do przynęty jest takie ważne? Haczyk ma do spełnienia dwa ważne zadania. Pierwsze to dobre podanie przynęty.

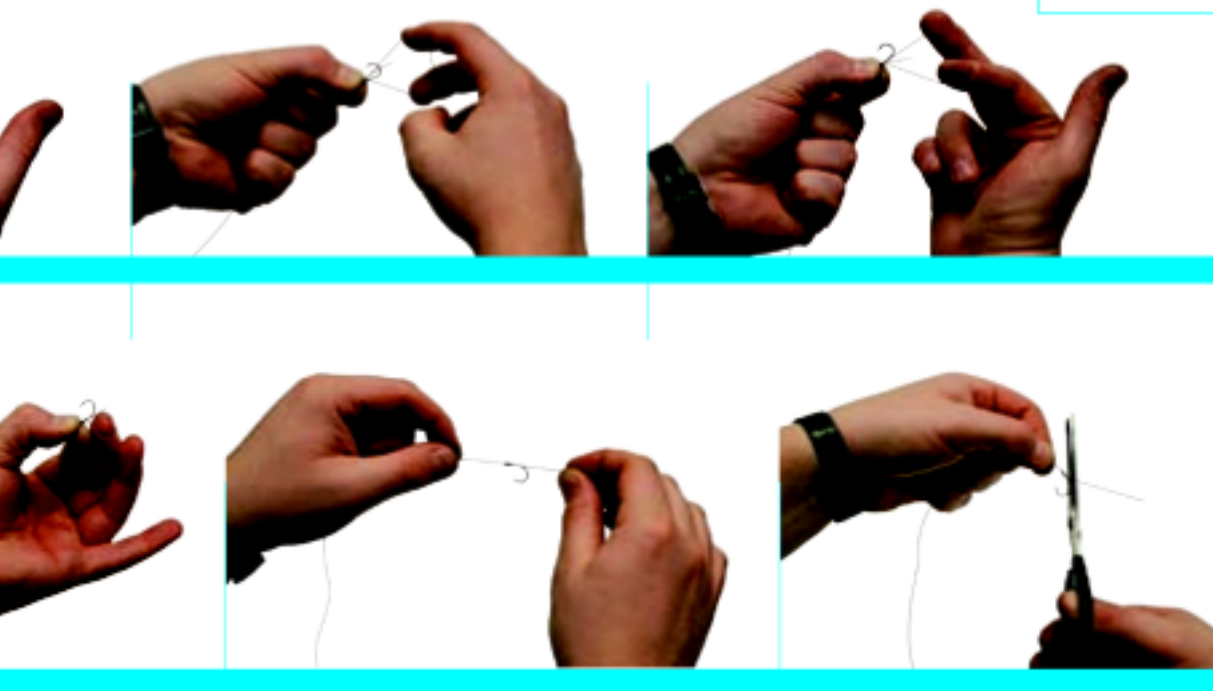
Drugie natomiast to pewne zahaczenie ryby, która skusi się na tę przynętę. Żeby przynęta była dla ryb atrakcyjna i ryby dały się na nią nabrać, haczyk musi być mały, ale jednocześnie nie za mały, żeby pewnie trzymać przynętę, która nie powinna z niego spadać w czasie zarzucania wędki i łowienia. Z kolei, żeby haczyk mógł po zacięciu wbić się w pyszczek ryby i nie odcepił się podczas hołu ryby, musi być odpowiednio duży, ale również nie za duży, żeby przynęta nie spowodowała zablokowania jego wniesienia w pyszczek ryby.

Kukurydza na haczyku.
Od lewej: haczyk za mały,
dobrze dobrany i za duży

Dobór wielkości haczyka
do rozmiarów przynęty:
haczyk za mały (z lewej)
i haczyk odpowiedniej
wielkości (z prawej)

Dobór wielkości haczyka do przynęty

Haczyki tego samego rozmiaru z różnej grubości drutu

Haczyki produkowane są z drutu o różnej średnicy. W ramach jednej serii (modelu) haczyka grubość drutu rośnie wraz z rozmiarem haczyka. Haczyki tego samego rozmiaru należące do różnych modeli mogą różnić się między sobą grubością drutu. Te cienkie są bardzo dobre do łowienia na delikatne przynęty, ale duże ryby mogą je rozgąć w czasie holu i uwolnić się z nich. Natomiast te grubsze są nieco gorsze, bo trudniej nałożyć na nie delikatną przynętę, ale za to dobrze utrzymują zaciętą rybę. Po prostu przy takich samych rozmiarach są bardziej odporne na rozginięcie.

Do łowienia ryb batem potrzebne są haczyki standardowe. W ostatnich latach najbardziej popularne (i słusznie) są haczyki, w których łuk kolankowy jest wycinkiem okręgu. Wędzisko, linka i haczyk składają się na najprostszą wędkę, którą można łowić ryby. Oczywiście jej zastosowanie jest ograniczone, ale na przykład w stawie pełnym karpia nic więcej nie jest potrzebne. Oczywiście oprócz kawałka skórki od chleba na haczyku. Na co dzień jednak nieczęsto łowi się w tak komfortowych warunkach. Rzadko kiedy wiecznie głodne ryby aktywnie przeszukują akwen i reagują na każdy plusk, podpływając z zaciekawieniem i próbując zjeść co tylko wpadnie do wody. Częściej jest tak, że musimy się domyślać, gdzie mogą być ryby i podsunąć im tam ich ulubioną (w naszym mniemaniu) przynętę.

Rodzaj przynęty	Liczba sztuk przynęty	Rozmiar haczyka
Białe robaki	1	16
	2	14
	3	12
Drobne białe robaki (pinkli)	1	18
	2	16
Czerwone robaki	1	14
	3	8
Rosówki	1	4
Kukurydza	1	14
	2	10
	3	8
Pęczak	1	14
	2	12
	3	10
Groch	1	10

Seria haczyków

Haczyki okrągłe

Ciężarek

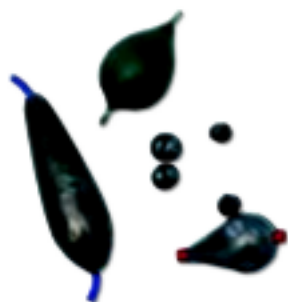
Elementem wędki umożliwiającym podanie haczyka z przynętą jest ciężarek. W pierwszej najprostszej wędce zakłada się ciężarek ze spławikiem, przy czym wbrew pozorom funkcje ciężarka są ważniejsze niż spławika. W niektórych wędkach wystarcza sam ciężarek. Ale takimi wędkami zajmiemy się w dalszej części książki.

Zestaw ciężarek-spławik ma kilka zadań do wykonania. Po pierwsze: umożliwia zarzucenie wędki na odpowiednią odległość, o czym decyduje masa ciężarka. Po drugie: umieszcza przynętę tam, gdzie chcemy łowić ryby, czyli na odpowiedniej głębokości, i w tym wypadku decydująca jest masa ciężarka. Po trzecie: sygnalizuje branie ryby. Samo branie widać wprawdzie na spławiku, bo przecież ciężarek zanurzony jest w wodzie, ale od masy ciężarka i jego położenia na żyłce zależy czas reakcji spławika na branie ryby. Im bliżej haczyka znajduje

się pierwszy ciężarek, tym mniejsze jest tzw. martwe pole. Martwe pole to obszar, po którym ryba pływa z przynętą w pyszczku, a spławik tego nie sygnalizuje. W praktyce do łowienia małych ryb ciężarek umieszcza się blisko haczyka, a dużych stosunkowo daleko, aby większa ryba miała odpowiednio więcej czasu na branie.

Konstruując zestaw ciężarek-spławik, najpierw wybiera się spławik, a do niego dobiera się obciążenie, i tak biorąc spławik o wyporności x , bo taka masa ciężarków jest potrzebna w danych warunkach, dobieramy ciężarki o łącznej masie również około x i montujemy je na żyłce. Następnie sprawdzamy, czy spławik jest odpowiednio zanurzony w wodzie.

Ciężarki używane w wędce spławikowej mają rozmaite kształty i różnie się je montuje na żyłce. Istnieją ciężarki w postaci kulek, kropli, wałeczków. Jedne zaciska się na żyłce,

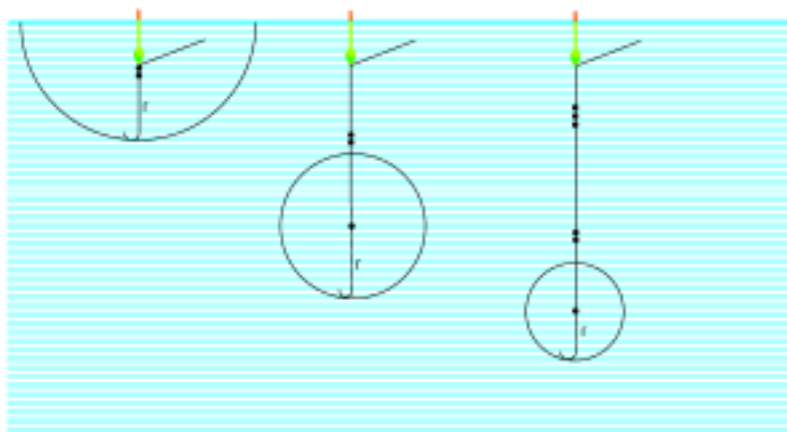
Różne ciężarki

Śruciny różnych rozmiarów

Ciężarki kropłowe

Wielkość martwej strefy, czyli bez sygnalizacji brania, w zależności od położenia ciężarków (r - promień koła odpowiadający odległości od haczyka do pierwszego ciężarka)

Dzięki spławikowi wiemy, dokąd rzeka unosi przynętę

a inne, przelotowe, nawleka na nią. Do obciążenia pierwszej wędki najlepsze są śruciny. Spławik powinniśmy tak wyważyć, żeby w zestawie znalazło się od 5 do 10 śrucin. Mniej ciężarków powodowałoby mniejszą elastyczność zestawu. Przynęta na takim zestawie opadałaby nienatu-

ralnie, a biorąca ryba łatwo mogłaby wyczuć opór. Z kolei zbyt duża liczba śrucin niepotrzebnie komplikowałaby zestaw. Oczywiście jeśli z powodu trudności w dobrym doważeniu spławika umieścimy kilkanaście śrucin, też nie będzie to błędem.

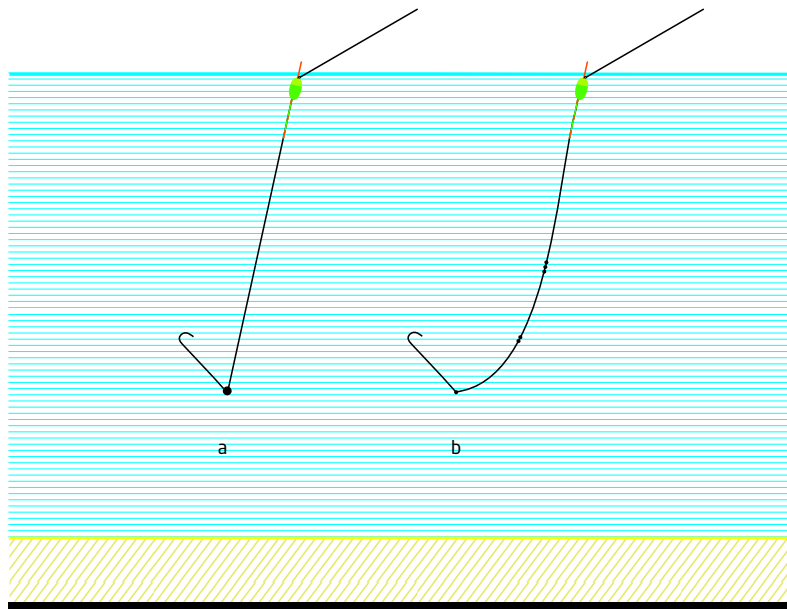
Spławik

M. SZYMAŃSKI

Każdy wie, jak wygląda spławik. Ale czy każdy wie, czemu on służy i jak powinien być zbudowany, żeby właściwie spełniał swoje zadania?

W przybliżeniu można powiedzieć, że spławik jest małą, kolorową boją, podskakującą na fali. Kiedy zniknie pod powierzchnią wody, to znak,

że ryba zainteresowała się przynętą. Spławik jest zatem sygnalizatorem brań. Ale nie tylko. Jest także nośnikiem zestawu. Oznacza to, że dzięki spławikowi zestaw z przynętą możemy umieścić w miejscu, w którym spodziewamy się żerowania. Spławik sygnalizuje bowiem

Jednym ciężarkiem też można obciążyć spławik (a), ale zestaw wyważony kilkoma śrucinami jest bardziej elastyczny, dzięki czemu lepiej układa się w wodzie (b)

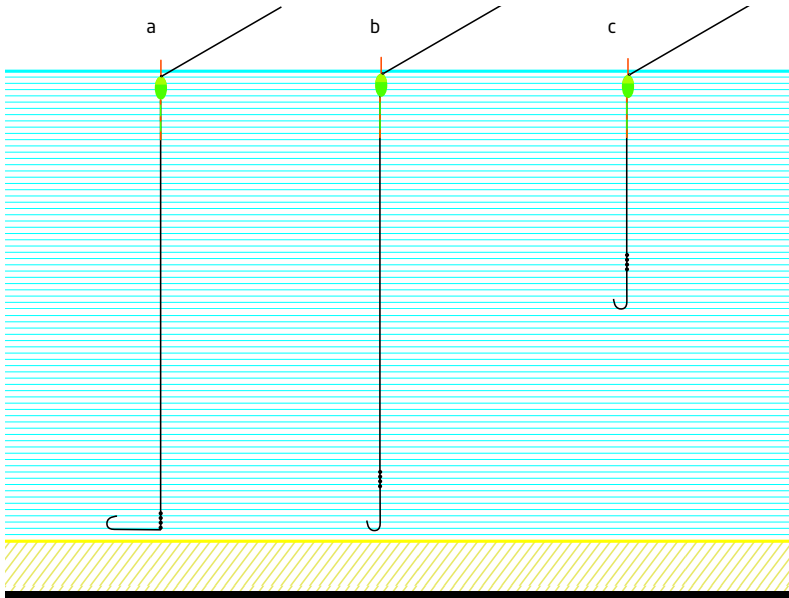
położenie przynęty. Jeśli szałwik przepłylnie o metr, na przykład pod wpływem wiatru, to cały zestaw z haczykiem i przynętą również przesunie się o tę odległość.

Umieszczenie przynęty w odpowiednim miejscu oznacza także jej podanie na właściwej głębokości, co również uzyskuje się dzięki szałwikowi. Głębokość tę można wybrać dowolnie: od dna aż po samą powierzchnię. Przesuwając szałwik po żyłce, ustawia się go w pewnej odległości od haczyka, co powoduje umieszczenie przynęty w takiej właśnie odległości od powierzchni łowiska. Czynność ta w gwarze nazywa się nastawianiem gruntu.

Często zdarza się, że wędkarze przywiązują zbyt dużą wagę do widoczności szałwika. Nie namawiam do

stosowania szałwików, których nie widać, ale trzeba zachować umiar, gdyż dobrze widoczny szałwik, czyli znacznie wystający z wody, przestaje być właściwym sygnalizatorem brań. Opór, jaki ryba musi pokonać, zanurzając szałwik pod powierzchnię wody, jest tym większy, im więcej szałwika wystaje ponad powierzchnię. Warto zatem zadbać, by z wody wystawała jak najmniejsza część szałwika. Tylko tyle, żeby go było widać i żeby sam nie zniknął pod powierzchnią wody, na przykład pod wpływem niewielkiej fali. Duża fala i tak przykryje szałwik. Jeśli tak się nie stanie, to można zapomnieć o łowieniu ryb, bo skoro szałwik będzie skakał na fali, pod wodą będzie skakała przynęta i ryby nie będą miały szansy jej pochwycić.

Budowa szałwika

Ustawienie gruntu decyduje o głębokości umieszczenia przynęty w wodzie:
 a - łowienie z dna,
 b - łowienie tuż nad dnem,
 c - łowienie w połowie głębokości

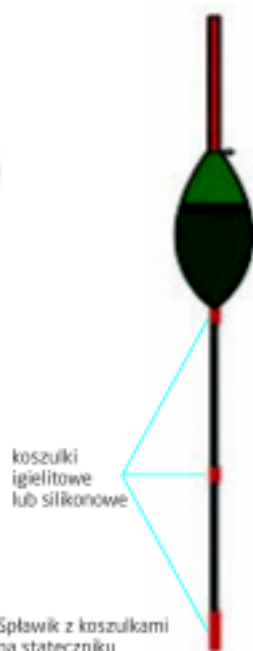
Rurki silikonowe różnej średnicy

Splawik najczęściej składa się z trzech podstawowych elementów. Jest to korpus, czyli część nośna, antena, czyli część wystająca z wody sygnalizująca branie ryby, i statecznik, czyli niewyporne przedłużenie korpusu. Na stateczniku umieszcza się kilka (2-4) koszulek z igielitu lub silikonu, czyli krótkich odcinków rurki. Dzięki koszulkom splawik można unieruchomić na żyłce.

Na korpusie splawika oznaczona jest zwykle jego wyporność w gramach, czyli masa obciążenia, którą splawik może udźwignąć.

Różne splawiki klasyczne

Zachowanie się splawika podczas przytrzymywania zestawu w nurcie: a - bombka lekko się wychyla z wody, b - smukły splawik mocno wychodzi z wody

W rzeczywistości tylko splawiki nielicznych firm mają dokładnie taką wyporność, jaką podaje producent, ale i tak wskazówka ta jest bardzo pomocna. Łatwiej wtedy wybrać splawik odpowiedni do danego łowiska i go wyważyć, czyli obciążyć zestaw.

Dla początkujących wędkarzy najlepsze są splawiki tradycyjne. W zależności od rodzaju łowiska dobiera się odpowiedni kształt korpusu. Zasada jest prosta: jeśli woda jest spokojna, a brania ryb delikatne, splawik powinien być wysmukły, jeśli woda płynie, należy zastosować splawik o korpusie zwartym. Im woda szybciej płynie, tym bardziej kształt splawika powinien być zbliżony do kuli. Splawiki do łowienia w rzekach nazywa się potocznie bombkami. Różnice w doborze splawika na odmiennych łowiskach wynikają z tego, że podczas łowienia

